

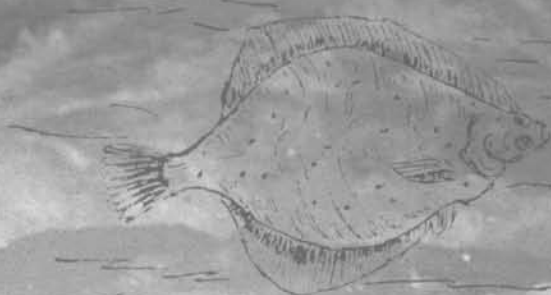
Foto Luc • archief De Plate

Hippodroom Wellington Oostende

DE PLATE

Maandblad

-- MEI 1999

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de CULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 4 december 1986 nr. 31023, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 5 oktober 1989 nr. 13422 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 10 oktober 1996 nr. 22600.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.
De inhoud van een artikel weerspiegelt niet noodzakelijk het standpunt van de Kring.
Tekst overname toegelaten na accoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.
Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.
De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

Secretaris	Verantwoordelijke uitgever	Penningmeester	REKENINGEN
F. HUBRECHTSEN	O. VILAIN	J.P. FALISE	750-9109554-54
Gerststraat 35 A	Rogierlaan 38/11	H. Serruslaan 78/19	000-0788241-19
8400 Oostende	8400 Oostende	8400 Oostende	
Tel-Fax 059/50.71.45	Tel : 059/70.92.05	Tel-Fax : 059/70.88.15	

JAARGANG 28
NUMMER 5 - 8
MAAND mei - augustus 1999

IN DIT NUMMER

- blz. 127 : **R. VANCRAEYNEST** : Toen Mariakerke nog een gemeente was.
- blz. 132 : **R. VANHIXE** : Luitenant-Generaal August Eduard Gilliaert.
- blz. 135 : **G. VANDAMME** : Kritisch gelezen
Dichter bij het ontstaan van Ste Catharina-West.
- blz. 137 : **N. HOSTYN** : Oostendse muziekgeschiedenis 1918-1940.
- blz. 141 : **E. SMISSAERT** : "Zie daar komt uit het oosten een keizer aangevaren". Oostende 2-3 augustus 1890 : Een momentweergave van een monumentale intrede.
- blz. 149 : Oproep aan de historisch geïnteresseerde jongeren : wie komt ons vervoegen ?

De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten die in de loop van de maand mei zullen plaatsgrijpen.

MEI 1 - ACTIVITEIT

zaterdag 22 mei 1999 om 14 u 30

*Wandelvoordracht : **HET VERANDERD GEZICHT VAN DE OOSTEROEVER.***

Dhr Ferdinand **GEVAERT**, lid van de raad van bestuur van de kring, heeft in het verleden reeds met veel brio rondleidingen verzorgd aan de oosteroever. Een terrein dat hij uitstekend kent als eminente heemkundige en waar hijzelf, als hoofd van het tekenbureau van wijlen de RMT, zijn carrière gesleten heeft.

Zijn naam staat dus garant voor de kennis van de materie maar ook voor de wijze waarop hij die brengt met zin voor het detail en voor hetgeen de modale mens net niet gezien heeft of met zijn oppervlakkigheid gewoon over het hoofd ziet. Hij brengt ons tevens de recente ontwikkelingen opnieuw in het geheugen en wijst ons op de toekomst die de oosteroever nog kan of zal bieden.

Wij verzamelen aan de kantine van de vismijn waar de wandeling start om 14 u 30.

Nadien is er ter plaatse nog gelegenheid voor een napraatje, een natje en een droogje !

MEI 2 - ACTIVITEIT

donderdag 27 mei 1999 om 20 u 30

voordracht in de conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr.L.Colenstraat 6

Onderwerp : **DE GESCHIEDENIS VAN DE OOSTENDSE BADINSTELLINGEN**

De spreker : Mevrouw Dr. Leen **COENE**.

Dr Coene is een geboren en getogen "Ostènsche Ploate".

Zij is stadsgids die de moeilijke cursus (twee jaar) op een schitterende wijze in 1997 heeft voltooid. Haar eindwerk had tevens alles te maken met het onderwerp van deze avond.

Het was een Engelsman, Wiliam Heskett, die de eerste rollende badcabine op het strand (in dit geval het "klein strand") bracht in 1783.

Hoewel de geneugten van zeebaden, al of niet ter reiniging of ter genezing, ook te Oostende reeds eeuwen voordien gekend waren, was het deze Heskett die de eer genoot om de eerste commerciële vestiging op het strand neer te poten.

Sedertdien kende deze aangename bezigheid een gestage opgang en kreeg Oostende op een bepaald ogenblik de benaming "Plage des Rois" en "Reine des Plages" mee.

Zelfs tijdens de eerste wereldoorlog was het zeebaden voor burgers maar vooral voor militairen een gedroomde ontspanningsmogelijkheid.

Maar niet alles was en is rozengeur en maneschijn.....

Dat zal Mevr. Coene ons allemaal wel haarfijn uit de doeken doen.

Deze voordracht wordt geïllustreerd met dia's.

De toegang is zoals steeds vrij en kosteloos; ook voor niet-leden.

Men zegge het voort !!!

JUNI – ACTIVITEIT. STUDIEREIS NAAR KORTRIJK EN ALVERINGEM

We vertrekken op zondag 6 juni 1999 om 09u.00 stipt vanop het Canadaplein, rechtover het Gerechtshof.

Ons doel is Kortrijk, meer bepaald het Nationaal Vlas- Kant- en Linnenmuseum.

We nemen de Torhoutsesteenweg om vervolgens de autostrade richting Kortrijk te nemen.

We komen toe rond 10u00 en nemen een kop koffie in de taverne “De Vlasblomme” gelegen op hetzelfde domein om vervolgens in twee groepen de musea te bezoeken. Terwijl één groep het Vlasmuseum bezoekt, bezoekt de andere groep het Kant- en Linnenmuseum : en omgekeerd natuurlijk.

In de twee musea krijgen wij uitleg van een gids en het bezoek duurt ongeveer 1u30.

Het Vlasmuseum toont in 26 zeer aantrekkelijke taferelen de vlasteelt en de evolutie van de vlasbewerking. Alle taferelen zijn hyperrealistische reconstructies : 59 levensechte personages, in polyester uitgevoerd, met authentieke kledij in een typisch werkmilieu geïntegreerd.

In het Kant- en Linnenmuseum zien wij op het gelijkvloers in 110 strekkende meter vitrines de uitzonderlijke collectie kant, borduurwerk en kunstig bewerkt linnen. De bovenverdieping toont in 16 levensechte gereconstrueerde taferelen het leven van de vorige generaties met kant en linnen. Een 20-tal bekende en gewaardeerde Vlamingen werden in beeldportretten vereeuwigd. De vleugel wordt aldus tevens een soort Madame Tussaud van Vlaanderen.

Beide musea beschikken over een lift zodat er zich geen probleem stelt om de verdiepingen te bereiken.

Rond 12u – 12u15 gaan we terug naar de “Vlasblomme” waar de Kring U het aperitief aanbiedt en waarna wij de voeten onder tafel steken voor de volgende menu :

Soep van de dag

Varkensvlees met mostaardsaus en waterkers
Aardappelkroketten

Kortrijkse Kalletaart

Koffie

De dranken zijn, uiteraard, voor eigen rekening en persoonlijk af te rekenen.

Rond 14u30 vertrekken wij naar Kortrijk waar wij het Begijnhof bezoeken.

Het Kortrijks Sint Elisabethbegijnhof is één van de best bewaarde ter wereld. Het is een ommuurde woongemeenschap van 41 huisjes en een kapel. Het werd in de dertiende eeuw gesticht en dateert in zijn huidige vorm uit de XVIIe eeuw.

Als de tijd en het weer het toelaat kunnen wij nog een pint drinken op de Grote Markt van Kortrijk (zeer dicht bij het Begijnhof gelegen) maar om 16u00 vertrekken wij richting Alveringem waar wij het Mout- en Brouwershuis "De Snoek" bezoeken.

In dit museum kan U zich een uniek beeld vormen van de wijze waarop er in de vroege 19de eeuw gemout en gebrouwen werd en dit aan de hand van gerestaureerd authentiek materiaal.

En er zal wel tijd overblijven om in de museumherberg een Snoekbier te drinken !!

Tegen 18u30 stappen we terug in de car en vertrekken Oostende waarts waar we omstreeks 19u30 toe komen.

Wij zullen er, zoals verleden jaar, een rustige dag van maken en wij hopen dat het weer mee zit.

Inschrijven kan door storting van 1.250 Fr (duizend tweehonderd vijftig Fr) per persoon op rekening

380-0040384-06
Jean Pierre Falise
H. Serruyslaan 78/19
8400 Oostende

met vermelding "Platereis 6 juni 1999 met X personen". In deze prijs is begrepen, autocar, koffie bij aankomst, het middagmaal, de toegang tot de musea, de gidsen en de fooi voor de chauffeur.

De inschrijvingen moeten binnen zijn voor maandag 31 mei 1999. Er zijn maximum 74 plaatsen. De 75e kan niet meer mee !! Dus zorgt dat je erbij bent.

Meegaande verzorgen wij een kleine reisbrochure die een aangename herinnering zal blijven aan deze uitstap.

Uw reisleader
Jean Pierre Falise

TOEN MARIAKERKE NOG EEN GEMEENTE WAS

door Raymond VANCRAEYNEST

Het is niet de bedoeling de indruk te willen geven dat ik een studie over Mariakerke aan het voorbereiden ben. Wat hieronder volgt zijn enkele notities van feiten die zich te Mariakerke hebben voorgedaan tussen 1865 en 1880. Ik heb ze toevallig gevonden bij mijn opzoekingen over de haven van Oostende en ze kunnen wellicht details verschaffen aan diegenen die in Mariakerke met problemen geconfronteerd worden.

Het gemeentebestuur van Mariakerke wilde er in die tijd wellicht werk van maken om, naar het voorbeeld van de grote buur Oostende, daar een zekere seizoenbedrijvigheid te laten tot stand komen. Het bestuur schreef in 1865 naar de minister van Binnenlandse Zaken A. VAN DEN PEEREBOOM om een toelage van de Staat te bekomen voor het aanleggen van een kasseiweg tussen de Nieuwpoortsesteenweg en het strand. Die onderneming zou uit twee delen bestaan : 1° de eigenlijke weg, 2° de helling die de weg zou verbinden met het strand. Minister VAN DEN PEEREBOOM maakt op 16 januari 1866 die vraag over aan zijn collega van Openbare Werken. Reeds op 29 januari maakte het Permanent Comité van Bruggen en Wegen daarover een rapport: Het comité was van oordeel dat een toegangshelling tot het strand zeer nuttig zou zijn, zowel voor de redding van drenkelingen als voor het aanbrengen van materialen voor de duinverdediging. Een kasseiweg naar de toegangshelling was daarvoor wel onontbeerlijk.

Het jaar daarop bleek dat arrondissementscommissaris van Brugge STORDEUR een plan had gemaakt waarbij de verbinding naar het strand nogal erg oostelijk liep doorheen de geëffende duinen, die in concessie gegeven waren aan PEETERS-BARTSOEN en aan VERLINDE (eerstgenoemden hadden intussen al verzaakt aan de concessie). ZUBER, hoofdingenieur-directeur van Bruggen en Wegen te Brugge, stelde op 9 maart 1867 aan de minister van Openbare Werken voor de verbindingsweg te richten op de oostelijke hoek van de dijk Albertus, dit met het oog op de latere aanleg van de duinbescherming tussen Oostende en Mariakerke. Op 11 januari 1869 moest ZUBER aan de minister bekennen dat het aanbrengen van de helling naar het strand beter kaderde met het voorontwerp van wandeldijk dan met de ontworpen kasseiweg.

De hoofdingenieur-directeur, die te Brugge ZUBER had opgevolgd, was CRÉPIN. Op 19 september 1872 maakte hij aan de minister een plan over, getekend door hoofdingenieur Alexis SYMON te Oostende, waarbij hij aan de minister liet weten dat het gemeentebestuur van Mariakerke al in 1865 de tussenkomst van de Staat had gevraagd om een kasseiweg aan te leggen. De hoofdweg was 480 meter lang en de aftakking doorheen de wijk Albertus 341 meter. De werken waren aangenomen door aannemer Jan KETELS tegen 24.000 frank. De weg passeerde nu wel ten oosten van de molen van Mariakerke i.p.v. ten westen zoals aanvankelijk gepland.

De gemeente liet op 10 januari 1873 aan de minister weten dat de werken aan de kasseiweg weldra zouden voltooid zijn en dat het ogenblik gekomen was om doorheen de duinen de helling naar het strand aan te leggen. Einde maart was de kasseiweg naar Albertus helemaal af en het proces-verbaal voor de definitieve oplevering werd op 26 oktober 1873 te Oostende ondertekend door de conducteur van Bruggen en Wegen F. ROSSELS. Op 16 maart 1873 had het gemeentebestuur van Mariakerke al laten weten aan de minister van Openbare Werken dat de kosten, de aankoop van gronden inbegrepen, ongeveer 30.000 frank bedroegen. Het bestuur drong bij de minister aan om een toelage aan de gemeente te verlenen. Volgens het Koninklijk Besluit van 18 september 1873 kreeg de gemeente een staatstoelage van 5.000 frank. De provincie West-Vlaanderen betaalde één derde van de uitgaven.

Zowel in maart 1874 als in juni 1878 drong het gemeentebestuur van Mariakerke bij de minister aan om de helling naar het strand doorheen de duinen aan te leggen. De minister antwoordde aan de hoofdingenieur E. PIENS te Brugge dat de helling te gepasten tijde zou verwezenlijkt worden, waarschijnlijk in de volgende lente (1).

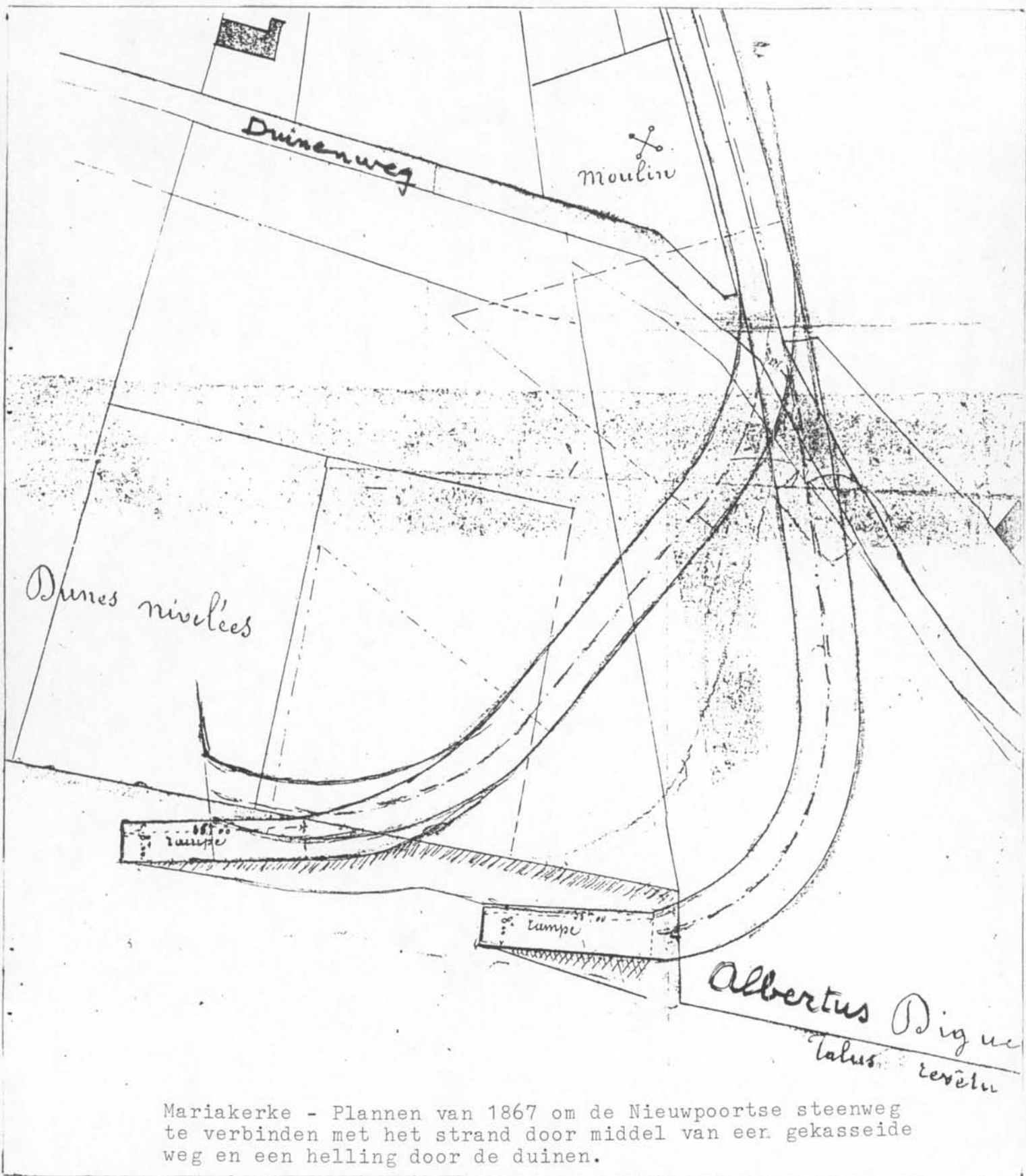
De werken werden weliswaar niet uitgevoerd in de volgende lente, maar de aanbesteding greep plaats op 7 juni 1879. Het ging nu niet alleen over het aanleggen van de helling naar het strand, maar ook om het bouwen van een duinbescherming ten oosten van de dijk Albertus in de richting van Oostende. De raming bedroeg 172.900 frank, maar aannemer August EEREBOUT van Brugge zou het werk uitvoeren tegen 125.000 frank. Hoofdingenieur PIENS liet de minister weten dat die helling in het verlengde zou liggen van de kasseiweg aangelegd door de gemeente en dat er aldus voldoening zou geschonken worden aan de gemeente Mariakerke. De werken waren voltooid tegen juli 1880 (2).

Op 21 maart 1879 vroeg het gemeentebestuur aan de minister in de duinen een houten schuilhuisje te mogen oprichten ten behoeve van eventueel in nood verkerende badgasten. In zijn rapport aan de minister van 23 mei 1879 liet ingenieur PIENS weten dat aan de gemeente Mariakerke een concessie over het stand was toegekend bij Koninklijk Besluit van 19 april 1878. De gemeente had al in de zomer 1878 een volledige badendienst ingericht en op het einde van het seizoen waren er al 6 badkarren. Alles wees erop dat die bedrijvigheid tijdens het aanstaande seizoen zou toenemen. Ingenieur PIENS gaf dan ook een gunstig advies voor het optrekken van een houten barak in de duinen. Ook het Permanent Comité van Bruggen en Wegen betuigde zijn akkoord op 17 juni 1879 (3).

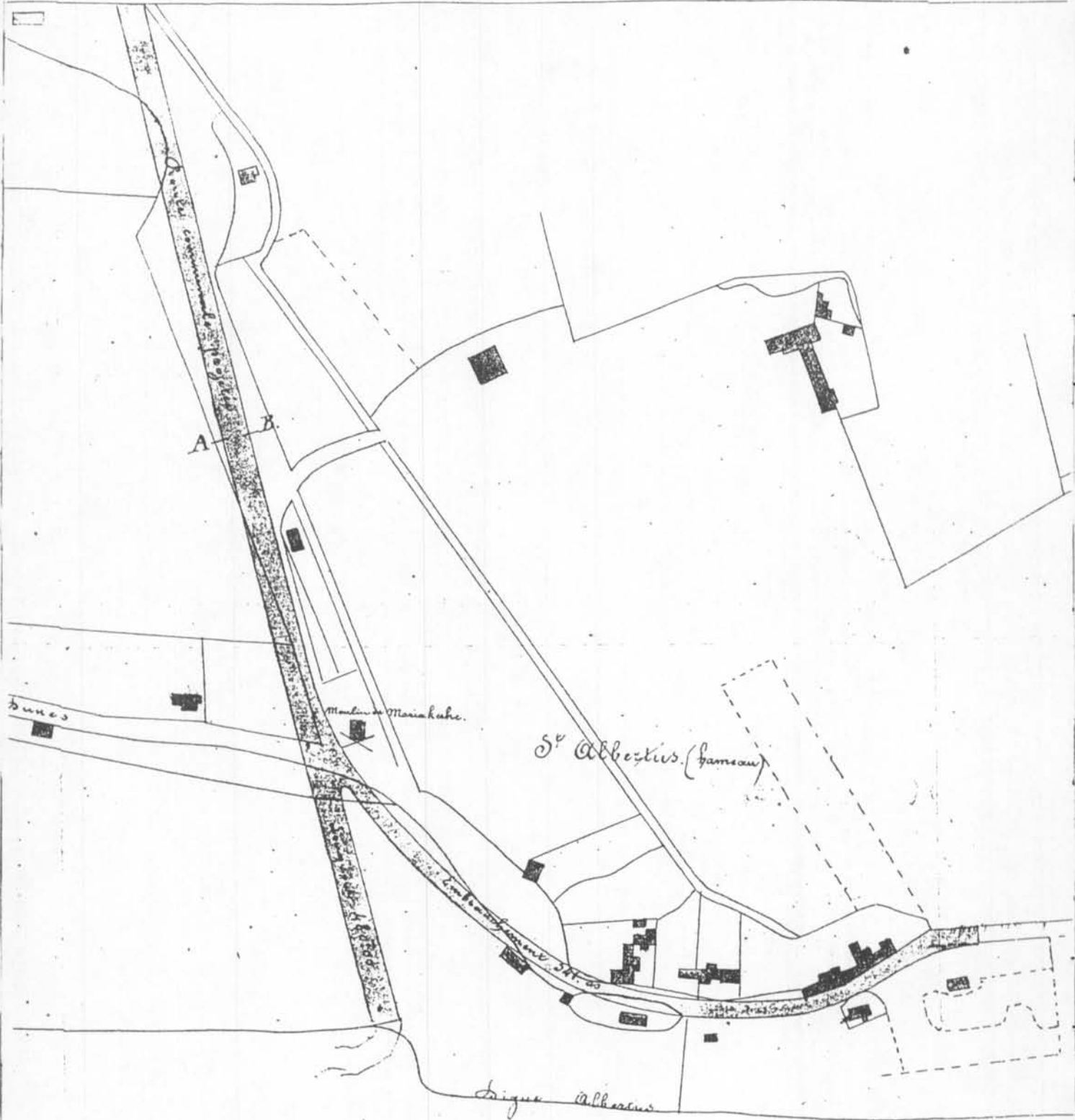
(1) A.R.A. Brussel. Ministerie van Openbare Werken. Dienst Waterwegen. Doos nr. 207. De kust.

(2) Idem. Doos nr. 208. De kust.

(3) Idem. Doos nr. 261. Duinen 1876-1887.

Route d'Oslande à Newport.

Mariakerke - De kasseiweg met vertakking zoals hij werd aangelegd in 1872-1873.

Laisse de haute mer des vives eaux ordinaires

Plage concédée à Mariakerke sur mer

Plage concédée à la ville d'Ostende vers Ostende

Partie de plage de 250 mètres de longueur non concédée

Limite Est de la concession de Mariakerke

Limite séparative des concessions d'Ostende et de Mariakerke sur mer

Line c d

- Plan van de duinen te Mariakerke in 1879. Van links naar rechts:
- 1° strand en duinen in concessie gegeven aan Mariakerke met een houten barak voor de badgasten;
 - 2° 250 meter strand en duinen niet in concessie gegeven;
 - 3° de toenmalige grens Oostende-Mariakerke in het verlengde van de Stuiverstraat;
 - 4° strand en duinen aan de stad Oostende in concessie gegeven.

LUITENANT-GENERAAL August Eduard GILLIAERT

door Robert VANHIXE

Hij werd geboren te Sint Pieters op de dijk (nu Brugge) op 07.03.1894 als oudste zoon van Eduardus GILLIAERT (geboren Snellegem 15.01.1870) en Ludovica DEJONGHE (geboren Westkerke 10.05.1871).

Hij was amper vijf jaar toen zijn ouders zich in 1899 in Oostende vestigden in de Impasse du marais nr. 20. Later verhuisden ze naar de Metsersstraat nr. 11 (rond 1914), de Schaafstraat nr. 12 (rond 1925) en tenslotte naar de Schaafstraat 18 (rond 1938) waar ze woonden tot aan hun overlijden in 1955 en 1956.

Vader kwam aan de kost als metser en moeder verzorgde het huishouden.

Na korte tijd op de schoolbanken gezeten te hebben in de stadsschool van de Ieperstraat bij meester DEBOOS kwam August terecht in het pensionaat St Vincentius bij de meesters KINO en AFFENAER en vervolgens werd hij naar het Onze Lieve Vrouwe college gestuurd.

Als vrijwilliger naar het leger

In 1910 op 16-jarige leeftijd besluit Gusten, zoals zijn vrienden van het college hem vriendschappelijk noemden naar het leger te gaan als beroepsvrijwilliger.

Hij bereidt zich voor op het examen van onderluitenant langs het kader en op 31 juli 1914 ontvangt hij zijn eerste ster. Vier dagen later dringen Duitse troepen België binnen en ons land is in oorlog.

Als pelotonscommandant in het 3^e Linierregiment dat gekazerneerd is in Oostende neemt hij deel aan de gevechten aan de Ijzer.

Gekwetst weigert hij zich te laten evacueren en het bevel over zijn peloton op te geven. Door zijn heldhaftig gedrag wordt hij tot Ridder in de Kroonorde met palmen benoemd en ook het Oorlogskruis wordt hem verleend. Luister naar de citatie : "Na aan de arm gewond te zijn geweest tijdens het gevecht, behoudt hij het bevel over zijn eenheid, na zelf een eerste verband op de wonde gelegd te hebben. Geeft het voorbeeld van moed aan zijn manschappen".

In oktober 1915 wordt hij bevorderd tot luitenant en krijgt het bevel over een compagnie.

Naar Kongo

Hij interesseert zich aan hetgeen er gebeurt in Afrika. Er is een gebrek aan kaders bij de koloniale troepen en bij de eerste oproep meldt hij zich in mei 1916 om aangeduid te worden voor onze kolonie. Kapitein benoemd in december van datzelfde jaar neemt hij als compagniecommandant deel aan de gevechten in Duits Oost-Afrika – Tabor en Mahenge.

Begin 1919 komt hij terug naar België en tot 1924 beveelt hij verschillende eenheden in België en bezet Duitsland.

Op 01 juni 1920 treedt hij in het huwelijk te Dendermonde met Geraldine MELIN (geboren Dendermonde 17.01.1899).

In 1924 lukt hij het ingangsexamen voor de Krijgsschool en na drie jaren studie verlaat hij die instelling als stafbrevehouder in augustus 1928. In juni 1933 wordt hij majoor benoemd.

Terug naar de kolonie

Op 05.04.1937 wordt hij opnieuw ter beschikking gesteld van de kolonie en in hoedanigheid van Luitenant-kolonel wordt hij bevelhebber van de 3^e groep der koloniale troepen te Stanleyville.

In november 1939 volgt hij generaal HENNEQUIN op als commandant van de Weermacht en kolonel benoemd op 01.04.1940 brengt hij het koloniaal leger op oorlogsvoet.

De Afrika Campagne

Generaal-majoor benoemd op 01 januari 1941 wordt hij opperbevelhebber van de troepen van het noordoosten van de kolonie met als taak de Italianen te bestrijden samen met de Britse bondgenoten.

Persoonlijk leidt hij de operaties in Abessinië. Een andere stadsgenoot Luitenant-kolonel ROBIN onderscheidt zich hierbij. Er wordt strijd geleverd te Mahdi, Gambela, Bortai, Mogi.

Op 24 juni 1941 is de Generaal-majoor met zijn troepen te Malakal en hij besluit tot de aanval op Saio en dit niettegenstaande het overwicht in getal en materiaal van de Italiaanse troepen. Na een gevecht van verschillende uren moeten de Italianen het onderspit delven en vragen de capitulatie. Het bilan bij de overgave luidde : 9 generaals, 370 officieren waarvan 45 hoofdofficieren, 3.000 Italiaanse onderofficieren en soldaten en 4.000 inboorlingen.

Deze overgave heeft vervolgens de capitulatie van gans de Galla Sidao (zes maal de oppervlakte van België) tot gevolg. 15.000 soldaten geven zich over met veel oorlogsmateriaal en op 06 juli 1941 is de veldtocht in Abessinië geëindigd.

In 1943 krijgt generaal GILLIAERT de opdracht een expeditiekorps van Lagos in Nigeria naar Kairo over te brengen. 2.000 manschappen met uitrusting en voertuigen brengt hij doorheen 7.000 km woestijnen in ongeveer twee maanden ter bestemming. Geen enkel leven ging hierbij verloren. Het was een buitengewoon feit en het werd zelfs publiekelijk aangehaald tijdens een bespreking in het Brits parlement.

Beloning

In juli 1944 herneemt hij het bevel over de Weermacht en voor de grote diensten die hij aan België en zijn bondgenoten bewezen heeft wordt hij beloond door de Prins Regent met het ereteken van Commandeur in de orde van de Afrikaanse ster met palm alsook met het oorlogskruis en uit Engeland ontvangt hij het ereteken van "Honorary commander of the British Empire".

De oorlog loopt op zijn einde en hij brengt de troepen terug op vredevoet op het kongolees grondgebied.

Na de oorlog

In februari 1949 wordt generaal GILLIAERT in Oostende, de stad waar hij zijn jeugd doorbracht, gehuldigd door zijn strijdmakkers uit de 1e wereldoorlog.

Commodore TIMMERMANS verwelkomt persoonlijk de generaal die de troepen schouwt en bloemen neerlegt aan de voet van het monument van het 3/23e Linieregiment. Na de ontvangst in de mess van de Zeemacht gaat het naar het lokaal van de verbroedering van het 3/23e Linieregiment, café Prins Boudewijn in de Sint Sebastiaanstraat. De zaal zit vol met oudstrijders van 1914-1918 waarbij de generaal tal van zijn wapenbroeders herkent waarmee hij gestreden heeft in 1914. In de gemoedelijke taal hem eigen houdt hij er aan met ieder van de aanwezigen een woordje te wisselen en herinneringen op te halen.

Als opperbevelhebber van de Weermacht en benoemd tot Luitenant-generaal in oktober 1951 voert hij een reorganisatie door en doet het nodige voor een betere encadrering, bewapening, onderricht, logistieke ondersteuning en gedeeltelijke motorisatie. Maar het is vooral het Afrikaanse militair personeel waarover hij bezorgd is. Hij ijvert voor een verdere doorgedreven beschaving en zet zich in voor de logementen, de kledij, de voeding, de gezondheidszorg, het loon, de vrije tijd van zijn manschappen.

In maart 1954 keert hij terug naar België en wordt aangesteld als bevelhebber van de 2^e militaire omschrijving tot aan zijn opruststelling op 01 april 1955.

Hij sterft te Brussel op 10 mei 1973 na een korte ziekte. Alleen de leden van zijn familie en enkele anciens van de Weermacht woonden zijn begrafenis bij.

Bronnen :

- Koninklijke Academie voor overzeese wetenschappen – Belgische overzeese biografie – Deel VII – Aflevering B.
- Périodique bimestriel mai-juin 1973 de la fraternelle coloniale 1940-45.
- Dagblad "Le Soir" van 15.05.1973.
- Het Kustblad van 18.02 en 25.02.1949.
- Documentatie van Augusta GILLIAERT (kleindochter).

KRITISCH GELEZEN

In "De Plate" van maart 1999 verscheen onder deze titel een bijdrage van dhr. Werner RABAU. Bij zijn bronnen verwijst hij naar het boek "Geschiedenis van een parochie te Oostende" (1)

Als medeauteur naast wijlen J.B. DREESEN van dit werk wens ik hierbij enige toelichting te verschaffen.

Naar ik vernam heeft mevr. L. TERNIER voor haar eindwerk als gids van "Lange Nelle" o.m. gegevens uit dit boek geput, maar ook daarin voorkomende fouten overgenomen !

Toegegeven dat er in het boek fouten werden begaan, vooral wat de middeleeuwse periode betreft. Dit vond zijn oorzaak enerzijds in de vrij korte tijdspanne waarin het werk tot stand kwam, en anderzijds in de toen weinige, en nu blijkbaar soms onnauwkeurige, beschikbare gegevens.

Er is echter nooit kritiek t.o.v. het werk uitgebracht, ook niet door eminente kenners als wijlen Richard VERBANCK en Daniël FARAZYN, die beiden vòòr de publicatie, de tekst hebben gelezen en geadviseerd (2). Later hebben J. DREESEN en ikzelf ervaren, dat sommige zaken niet klopten : b.v. het bijvoegsel "ter Streep" na Ste Catharina, de ligging op "Ter Streep" of niet, de situering van de Oude (1285) en de Nieuwe (1443) Oostendse Watergang enz.

Jan DREESEN heeft op een voortreffelijke wijze de verkeerde voorstelling rechtgezet in voordrachten, artikels in "De Plate" (3) en andere tijdschriften en vooral in zijn belangrijke bijdrage in "Ostendiana VI" van 1993 : "Testerep : Nieuwe gegevens". Hij heeft hierin een einde gemaakt aan de jarenlang door blijkbaar iedereen aanvaarde ketterij die de Oude en de Nieuwe Watergang op dezelfde plaats situeerde.

Deze kwestie heeft zelfs Edw. VLIETINCK (4) niet duidelijk aangetoond. Zijn tekst op blz. 64, 65 en 66 geeft een hele reeks toponymen, die nu allemaal al eeuwen verdwenen zijn, en niet toelaten de juiste ligging van beide waterlopen te situeren.

Na het verschijnen in het Decemбернаummer van "De Grote Klok", van de tekst van mevr. TERNIER, heb ik haar aandacht gevestigd op de fouten. Van de verschenen rechtzettingen was zij blijkbaar niet op de hoogte. Men kan haar dit niet verwijten. Niemand kan alles lezen of weten, wat af en toe over een bepaald onderwerp verschijnt !

Maar de beoordelende jury, die toch uit meerdere personen is samengesteld, zou beter moeten weten ! Ik kan dhr. RABAU volkomen bijtreden in zijn oordeel terzake !

Wat nu zijn kritiek op de aangehaalde "citaten" betreft :

Het 1^e en 2^e zijn onjuist of minstens zeer onnauwkeurig. Het jaar 1222 is slechts een vermelding van de parochie Ste Catharina, haar oprichtingsperiode is nog steeds onbekend.

Het 3^e citaat kan ik geen fout noemen. De situering van de kerk aan "een belangrijke bocht van een waterloop..." is een plaatsbepaling, en heeft niets te zien met een al dan niet reeds bestaande belangrijkheid van die waterloop.

De beschouwing over de mogelijke bevaarbaarheid der waterlopen lijkt me anderzijds zeer juist !

Besluit: De foutieve publicatie van Mevr. TERNIER heeft ook een positieve kant. Er is reactie op gekomen, en die kan alleen de waarheid en de juistheid van de feiten ten goede komen.

Hier past de oude Latijnse spreuk : Errare humanum est, perseverare diabolicum” – vergissen is menselijk, vergissingen volhouden is duivels !

- (1) J.B. DREESEN en G. VANDAMME : “Geschiedenis van een Parochie te Oostende. Ste Catharina vergaan. Ste Godelieve ontstaan”. 1984. Druk. Huize Breughel Roeselare.
- (2) Ibidem blz. 9.
- (3) - “Meer over het ontstaan van de Ste Catharinaparochie”. De Plate nr. 11, nov 87, blz. 277, 278.
- “Ste Catharina West”. De Plate nr 9, sept 88, blz. 159-164.
- “Ste Catharina West – Grenzen en oppervlakte. De Plate nr. 10, okt 88, blz. 188-194.
- (4) Edw. VLIETINCK “ Het oude Oostende enz.” 1897.

* * *

DICHTER BIJ HET ONTSTAAN VAN Ste CATHARINA-WEST

Bij het herlezen van het boek “ Een oord genoemd Bredena “ (1) werd mijn aandacht getrokken door een vermelding Ste Catherina West – “Ste Catherine de West et de Bredene”.

Deze komt voor in een “Vidimus” van een brief uit de maand juli 1216, gemerkt “XI Prioratus de Bredene. Dit is een van de 26 stukken uit het “XIIe kapittel-Priorij Bredene”” dat vervat is in het “Cartularium van St Riquier” (abdij in Ponthieu, Somme).

Dit Cartularium werd opgemaakt door abt Eustache LE QUIEUX, bijgestaan door Jean DE LA CHAPELLE, apostolisch notaris, in 1489. Het werd echter door brand vernield op 29 maart 1719.

In de “Archives Departementales de la Somme, te Amiens bestaat evenwel nog een 18^e eeuwse copie ervan.

Voornoemde brief betreft een regeling van een betwisting omtrent “de IIIe garve van het tiende van het terroir van Ste Catherine West en Bredene”.

De vermelding juli 1216, brengt ons weer een klein stapje dichterbij het ontstaan van de verdwenen Ste Catharinaparochie. Ze bewijst tevens dat er op haar gebied toen reeds landbouwopbrengst was, en wellicht ook een bescheiden bidplaats onder aanroeping van de H. Catharina.

Als oudste vermelding betreffende het bestaan van de parochie stond voorlopig het jaar 1222 (2)

- (1) Daniel DEWULF “Over de Priorij Bredene – stukken uit de XIe, XIIe, XIIIe, XIVE en Xve eeuw” in “Een Oord genoemd Bredena”. Uig. “Confrerie van ’t Vynckx- en Woutermansambacht”. Bredene 1991, blz. 30-31.
- (2) Jan. B. DREESEN : “Meer over het ontstaan van de Ste Catharinaparochie” in “De Plate” nr. 11 nov. 87, blz. 277-278.

Gerard VANDAMME

Een mooi zicht op dijk, kursaal en maalboot

*Werken aan de kaaimuren van de eerste "bassing"
Let op het Hotel Stella Maris en het Hôtel de la Couronne*

OOSTENDSE MUZIEKGESCHIEDENIS 1918-1940

door Norbert HOSTYN

10 HET LERARENCORPS EN DE LEERGANGEN VAN EN IN HET CONSERVATORIUM TEN TIJDE VAN DIRECTEUR JULES TOUSSAINT DE SUTTER

Met de aanstelling tot directeur in juni 1919 van Jules TOUSSAINT DE SUTTER vond de school in de Romestraat een nieuw elan na de – uiteraard wat stille – oorlogsjaren.

Als leraren waren er o.m.

- B. VERCOUILLIE, toezichter-bibliothecaris; ontslag genomen in 1924.
- Ernest PIERKOT (Cul des Sarts, 1857 – Oostende, 1923), kopers; tot aan zijn overlijden.
- MATHYS, fluit; tot aan zijn overlijden.
- Angèle CARDINAEL, piano; tot aan haar overlijden (1932).
- Emile DEVLIEGER, cello, zelf nog een leerling van het Oostendse conservatorium; aangesteld in 1909 als opvolger van VAN ACKER. Nam ontslag ca. 1918-1919.
- Louis DE STICKERE, hobo; aangesteld in de Gemeenteraad van 2 september 1919 in opvolging van de overleden DE TAEYE.
- Richard DEBEVER, cello; aangesteld in de Gemeenteraad van 2 september 1919 in opvolging van de ontslagnemende Emile DEVLIEGER.
- Gustave STEENACKER, klarinet; aangesteld in de Gemeenteraad van 2 september 1919 in opvolging van de uit zijn functie ontzette DUBUISSON.
- Joseph VAN ROY, piano; aangesteld in april 1920 als opvolging van Jef KEURVELS die was overleden.
- Henri GADEYNE, viool; aangesteld in de Gemeenteraad van 29 november 1921.
- Maxime VANNESTE, piano; aangesteld in de Gemeenteraad van juli 1922.
- Charles DETURCK (Oostende, 1880-1965), kopers; aangesteld in de Gemeenteraad van 23 december 1924 in opvolging van de overleden E. PIERKOT.
- P. TYGAT, toezichter-bibliothecaris; aangesteld in de Gemeenteraad van 23 december 1924.
- Florimond CORSELLIS, viool en altviool; aangesteld in de Gemeenteraad van 15 maart 1929.
- Gentil VANTHUYNE, viool en altviool; aangesteld in de Gemeenteraad van 15 maart 1929.
- Georges VERDONCK, (Oostende, 1904-1970)notenleer; aangesteld in de Gemeenteraad van 15 maart 1929.
- Madeleine HALEWYCK, piano; aangesteld in de Gemeenteraad van 17 februari 1933 in opvolging van de overleden Angèle CARDINAEL.
- Lucien VAN BRANTEGHEM, notenleer; aangesteld in 1935; in de Gemeenteraad van 10 augustus 1937 aangesteld als secretaris-bibliothecaris.

In 1921 werd er een cursus zang en Nederlandse declamatie opgericht.

Mevrouw Hélène FELTESSE werd lerares zang (Gemeenteraad van 29 november 1921) en in de Gemeenteraad van 7 mei 1923 was er de aanstelling van Rijkaard “Rikke” SCHMITZ als lesgever Nederlandstalige voordracht. Dit laatste was een échte impuls voor het locale amateurtoneellevens.

In 1926 werden nieuwe cursussen gecreëerd : een hogere lessenreeks cello, Franstalige voordracht en muziekgeschiedenis.

De Franstalige voordracht werd toevertrouwd aan Mevr. Anna BENGESCO-PARYS. De cursus muziekgeschiedenis werd gegeven door de heer LEGIER, leraar aan het Oostendse Atheneum.

Als conservatoriumdirecteur in Oostende liet TOUSSAINT DE SUTTER een wel haast unaniem-positieve indruk na : een talentvol man aan wie lang na zijn vertrek nog met eerbied en bewondering werd teruggedacht.

11. CELLIST EN CONSERVATORIUMDIRECTEUR EMILE DEVLIEGER

Oostendenaar Emile DEVLIEGER (8 april 1887), leerling van het locale conservatorium en van het conservatorium in Brussel, was reeds voor 1914-18 alle cellist verbonden aan het Kursaalorkest en had reeds vele binnen- en buitenlandse optredens als cello-virtuoos op zijn palmares (1).

Hij was van 1909 tot ca. 1918-19 leraar cello aan het Conservatorium van Oostende en werd dirigent van het orkest van het Blankenbergse Casino (1913) en directeur van de Blankenbergse Muziekschool (1912) Tijdens de oorlog was hij muzikaal actief in Ierland en Schotland. Na de oorlog woonde DEVLIEGER aanvankelijk in Parijs.

In 1933 werd hij artistiek directeur van het Kursaal. Hij had blijkbaar feeling met de actuele muziek van zijn tijd : zo nodigde hij o.m. Paul HINDEMITH uit.

In september 1933 trad DEVLIEGER op voor de AVRO (Hilversum) met een orkest olv. Albert VAN RAALTE.

Toen Jules TOUSSAINT DE SUTTER in 1936 werd aangesteld als directeur van het Gentse Conservatorium , werd hij in zijn functie opgevolgd door DEVLIEGER. Voor de betrekking van conservatoriumdirecteur in Oostende waren er naast DEVLIEGER nog twee kandidaten : Georges LONQUE en Prosper VAN EECHAUTE. Beide niet-Oostendenaars haalden resp. 6 en 2 stemmen tegen 16 voor DEVLIEGER (Gemeenteraad van 18 september 1936).

Ook tijdens mineur-jaren van de Tweede Wereldoorlog bleef DEVLIEGER directeur. Zijn glorieus moment kwam er in 1949 toen het Conservatorium haar 100—jarig bestaan vierde met heel wat festiviteiten, o.m. een praalstoet.

DEVLIEGER overleed in 1960 na een lange ziekte.

Kandidaten voor zijn opvolging waren om. : Georges MAES, Jef DISPA, Jozef BERDEN. Tussen het overlijden van DEVLIEGER en het aantreden van Georges MAES was Lucien VAN BRANTEGHEM waarnemend directeur.

De echo's over de persoon van DEVLIEGER in zijn functie van conservatoriumdirecteur – niet over zijn muziekkennis – zijn over het algemeen eerder ongunstig.

Lit. :

Echo d'Ostende, 23.09.1933

Ostend Flash, mei 1960

A. CASIER, Oostendse muziekgeschiedenis, in "De Plate", 1987, p. 69.

12. MAXIME VANNESTE

° Duinkerke (F) 1 juni 1889.

Maxime VANNESTE was in het interbellum zowat de huispianist van het Kursaal die er ondermeer vele solozangers begeleidde. Hij was vanaf 1922 ook pianoleraar aan het Oostendse Conservatorium.

Hij was gehuwd met Gabrielle LIMBOR.

13. AIMÉ MOUQUÉ

Aimé MOUQUÉ werd geboren te Oostende op 7 februari 1894 en overleed er op 16 november 1959.

Hij was leraar aan het Muziekconservatorium van Oostende en aan de Normaalschool van Blankenberge. Hij was tevens orkestmeester in het Casino-Kursaal in Oostende.

In de zomer 1939 werd hij benoemd tot directeur van de Muziekschool van Eeklo.

MOUQUÉ woonde alhier in de Ieperstraat 1, laatst 56.

Hij is de auteur van meerder muziekwerken, o.a; "Carnaval d'Ostende", en het zangstuk met piano en strijkers "A nous.....le rêve".

Hij wordt ook genoemd als de man die ENSOR assisteerde bij het uitschrijven van zijn "Gamme d'Amour". In alle geval dirigeerde hij de uitvoering van "La Gamme d'Amour" in de Oostendse Stadsschouwburg in 1945. Dit was meteen de laatste podium-uitvoering van het werk (choreografie Madeleine LEBBE).

14. CONSTANT MOREAU

Constant MOREAU werd in Wihéries (arr. Mons) geboren op 04.02.1891. Hij studeerde aan het Conservatorium van Mons bij MAYEUR, NOREL en VANDEN EEDEN.

Hij werd aangeworven als muzikant bij het Muziekkorps van de 2e Jagers te Voet.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog volgde hij zijn regiment naar het Ijzerfront, maar studeerde intussen verder.

In 1917 nam hij achter het front - in Lo - deel aan een wedstrijd ter aanwerving van kapelmeesters voor nieuw-gevormde regimenten. Hij werd benoemd tot kapelmeester van het 23^e Linieregiment waarvan hij de officiële mars componeerde.

Na de Eerste Wereldoorlog keerde hij met het regiment naar Oostende terug. Ondertussen studeerde hij verder bij Paul GILSON (contrapunt, fuga, compositie).

In 1923 werd MOREAU kapelmeester van het 3^e Linieregiment te Oostende.

Te Oostende was hij dirigent van de "Cercle Symphonique Edmond Lapon", genoemd naar de Oostendse toondichter, waarmee hij gedurende zeven jaar optrad in het Casino-Kursaal tijdens het Paasverlof. Drie jaar lang was hij ook dirigent van het schouwburgorkest te Oostende.

Naast dit alles was hij dirigent van locale muziekverenigingen te Veurne (1) en Poperinge, te Diest en te Brussel (2).

MOREAU toondichte meerdere muziekwerken, die nu allen vergeten zijn. Vaak betrof het gelegenheidsstukken.

MOREAU overleed in 1975 in Anderlecht.

NOTEN

1. Muziekmaatschappij Constant MOREAU; gesticht te Veurne op 1 december 1948.
2. Harmonie des Postiers Philantropes.

Lit.

Anoniem, "Constant MOREAU schreef muzikale geschiedenis te Oostende", in : een niet-geïdentificeerd dag- of weekblad, 1975 (ons enkel gekend via krantenknipsels).

15. DE MUZIEKBIBLIOTHEEK VAN HET KURSAALORKEST

Bij de muziek van het vooroorlogse Kursaalorkest stonden de verwachtingen hoog gespannen in de jaren na 1945. In het bouwprogramma van het nieuwe Kursaal werd weliswaar een concertzaal opgenomen, maar van een '(semi-) permanent huisorkest kwam niets meer terecht.

Restte : de ontzaglijke muziekbibliotheek met tientallen strekkende meters kostbare orkestpartituren met telkens de afzonderlijke partijen erbij. Alles netjes geklasseerd in een lokaal hoog boven in het Kursaalgebouw. Met de hoop wellicht deze muziek ooit weer te laten klinken. De jaren gingen voorbij. De boekenrekken raakten bestoft. Het lokaaltje werd een opslagplaats voor decoratiespullen voor de kerst en het nieuwe jaar... En ook de kursaaldirectie was dit slapende pakket liever kwijt dan rijk.

Ondergetekende suggereerde het stadsbestuur – de eigenaar van het materiaal – het geheel over te dragen aan een gespecialiseerde instelling. Gekozen werd voor de muzikafdeling van de Nationale Bibliotheek Albert I in Brussel. De muzikafdeling ging graag op het aanbod in. Per vrachtwagen werd het gehele pakket in mei 1989 naar Brussel overgebracht. Netjes geklasseerd en gecatalogeerd is de muziekbibliotheek van het Kursaal daar nu voor elke belangstellende ter inzage.

Het vorige artikel in dezelfde reeks vindt U op blz. 98/101-105

(wordt vervolgd)

Dank zij de bereidwilligheid en het naaitalent van ons geacht lid mevr. Mariette HOSTYN-DASSEVILLE werd de vlag van de folkloregroep "Les Cent Kilos" op kunstige wijze hersteld.

Het versleten weefsel werd vervangen en de letters en franjes er opnieuw opgenaaid.

Waarvoor onze oprechte dank.

De vlag wordt voor het ogenblik tentoongesteld in ons museum.

“ZIE DAAR KOMT UIT HET OOSTEN EEN KEIZER AANGEVAREN” OOSTENDE. 2-3 AUGUSTUS 1890 :

EEN MOMENTWEERGAVE VAN EEN MONUMENTALE INTREDE

door **Emile SMISSAERT**

Aimé SMISSAERT (1876-1926), grootvader van ondergetekende en drukker-uitgever van het weekblad “De Duinengalm”, een sedert 1942 niet meer verschijnende spreekbuis van de Katholieke Partij en Burgersbond in Oostende én de grote, vooroorlogse concurrent van “de Zeewacht”, maakt gewag van een tweede overkomst van Willem II, keizer van het Duitse Rijk; naar Oostende. Wij laten hem, postuum, één van zijn notities over Wereldoorlog I ten beste geven :

Woensdag 20 oktober 1915

371e dag der Bezetting

“Ei je de keizer nie gezien ?” – ‘t is ‘t liedje dat men heden overal hoorde en menig Oostendenaar was erg gestoord dat hem die vraag werd gesteld : “hij heeft den keizer gezien”, wordt immers gezegd van iemand die te diep in ‘t glas heeft gekeken ! Vandaag echter heeft ‘t woord eenen anderen zin : onze stad is vereerd (?!) – wij schreven schier “onteerd” – geworden door het bezoek van den Kaiser, van Wilhelm d Meineedige !

‘t Gerucht liep reeds van gister in stad, bij de Duitschers, rond dat hij zou komen – en, feitelijk, hedenmorgen, een weinig na 8 ure, paradeerden 6 groote autos en een autocar op den Zeedijk, waarvan den toegang aan het publiek totaal verboden was. Rond 7.40 uur werden de banken weggenomen, die op den hoek der Van Iseghemlaan en Zeedijk den toegang tot de geliefkoosde wandeling der vreemdelingen versperren en een paar minuten nadien kwamen de 7 voertuigen in volle vaart, de ramp der laan afgereden. De 6 autos waren toe; in de tweede zat de Kaiser met 3 opperofficieren. De Kaiser droeg eenen grijzen overjas en eenen pinhelm; hij was dus heel eenvoudig gekleed en ware ‘t niet geweest dat zijn “physimus” goed gekend is, velen zouden hem gekruist hebben zonder ooit te denken dezen te hebben ontmoet die voor de Geschiedenis de verantwoordelijkheid dragen zal van de afgrijselijke moorderijen die sedert 15 maanden Europa sidderen doen !!! In de andere autos zaten opperofficieren, eveneens in klein uniform; in de autocar, een open voertuig, zaten 8 soldaten der keizerlijke wacht, de pinhelm op het hoofd.

In volle vaart sloegen de zware autos de Vlaanderenstraat in en voort ging het langs de Kapellestraat, de Vander Sweepplaats en de de Smet de Naeyerlaan naar Blankenberghe op te midden de onverschilligheid der voorbijgangers, waaronder er voorzeker weinig waren die den Kaiser erkenden !

Over 25 jaar bracht Wilhelm II een eerste bezoek aan onze stad : dan werd hij ontvangen met muziek en juichtonen : toen kwam hij als vriend en had ons volk volledige vrijheid zijne gevoelens uit te boezemen !

Heden trekt Wilhelm II door onze stad als een vluchtend misdadiger. Geen muziek, geene juichtonen, neen ! Ware ons volk vrij, verwenschingen en vervloeking en zouden hem naar het hoofd worden geslingerd : er kleeft immers Belgisch, ja, Oostendsch bloed aan zijne keizerlijke handen !

Wat is de Kaiser hier komen doen ?

Een wapenschouw houden op het strand

Waarlijk, dit bezoek van de toen nog jonge “Kaiser”, pas twee jaar aan de macht en enkele maanden los van de invloed van BISMARCK, aan onze stad in augustus 1890 om er Koning Leopold II te begroeten als familielid, bracht heel wat beroering teweeg.

Erst aan het Hof, maar schier onmiddellijk ook op de Oostendse en Belgische bevolking, en het wekte zelfs internationale belangstelling ! Onvoorstelbaar voor een kuststad die wel een en ander

gewoon was, maar toch... Vanzelfsprekend wenste men deze zeer hoge bezoeker een waardige ontvangst te bezorgen en hiertoe ontbood onze vorst de heer MONTANGIE, toenmalig burgemeester van de stad, op het Paleis in Brussel. Hij legde hem zijn wens voor, dat aan het Duitse staatshoofd een grandioos onthaal zou toebedeeld worden en dat zijn geliefde zomerresidentie Oostende daarbij niet zou onverlet laten. Koning Leopold II uitte de gedachte dat het bezoek van Wilhelm II, toen nog hoog in aanzien en van wie de internationale gemeenschap heel wat positiefs verwachtte, aan Oostende in de herinnering zou blijven natrillen en wees op het effect voor het lopende zomerseizoen : een buitengewone toeloop van vreemde bezoekers aan Oostende was te verwachten. De lokale krant "Echo d'Ostende" meldt in een kanttekening dat

"(...) niet alleen alle Duitsers die in België verblijven – en zij zijn talrijk – naar Oostende zullen toestromen, maar ook allen die momenteel in ons land op doortocht zijn – en zij zijn eveneens groot in aantal – lassen een kortstondig verblijf te Oostende in teneinde aanwezig te zijn op "de grote dag". Vanuit het Rijnland en verderop voeren de treinen, zonder ophouden en met honderden tegelijk, reizigers aan die wel eerst halt houden te Brussel vooraleer door te reizen naar de kust. Het komt neer op een "vreedzame" (!) invasie, en zowel de hoteliers als de cafébazen alsook allen die leven van het "seizoen" kunnen er maar wel bij varen ' Elke dag krijgen de hotels en particulieren vraag naar logeerkamers (etc).

Prima,... maar "wie zal instaan voor de kosten ?" Het stadsbestuur van Oostende stelde zich hiervoor garant : de wens van de Koning is een eer en een bevel voor ons ! En ietwat pochend : al mogen de kosten oplopen tot meer dan 20.000 of 30.000 frank (muntwaarde van die tijd, welteverstaan). De regering zelf distancieerde zich uitdrukkelijk van elke financiële tussenkomst en enkele dagen na het bezoek kon men in de pers lezen dat Leopold II de vele uitgaven voor zijn rekening nam, en dit gebaar – het zoveelste dat de Koning reeds gesteld had ten voordele van zijn oogappel aan de Kust – zal beslist voor opluchting en voldoening gezorgd hebben bij de stadsmagistratuur en de inwoners. Even een menselijk, soms al te menselijk, trekje aanhalen dat telkens weer opduikt bij ceremonies. Zodra het nieuws, na ruim veertien dagen van onzekerheid daarover, van de komst van Willem II, keizer van Duitsland, naar Oostende bevestigd was, werd het College van Burgemeester en Schepenen door sommigen verwoed aangeklampt met dringende verzoeken. Allerlei slag van mensen die, waar of niet, beweerden hen te "kennen", probeerden hen een plaats of een betere plaats dicht bij, te ontfutselen. En, even typisch en gewiekst, werd dit afgewimpeld met het argument dat niet de Stadsverheid maar de Diensten van het "Paleis" voor de uitnodigingen zorgden.

Tevens deden allerhande geruchten de ronden. Eén ervan was dat enkele mailboten het jacht van de Keizer tegemoet zouden varen, maar dat bleek lozer praat te zijn. Een maatregel waar wij, mensen die leven in een wereld en een tijdperk van technocratie, van opkijken, is de wijze voorzorgsmaatregel om langs het gehele parcours van de stoet de straten te voorzien van een dikke laag fijn duinzand. Dit om te beletten dat tere paardenpoten en –hoeven zouden uitschuiven op het plaveisel en het gebeuren zouden ontsieren...

Koning Leopold II maakte er een erekwesitie van en geen voorkomendheid was hem teveel. Het fraaie Koninklijk Chalet op de Zeedijk stond voor de Duitse monarch en zijn gevolg geheel ter beschikking en zelf nam Leopold II voor de gelegenheid nog eens zijn intrek in het gewezen Koninklijk Paleis in de Langestraat ("Huize Louise-Marie", zoals het nu heet). Een galadiner voor ruim tachtig mensen wordt gepland en daarvoor is geen ruimte genoeg in het eigen Koninklijk Chalet. Daarom richt onze Vorst zich tot de stadsmagistratuur met het verzoek om tijdelijk te mogen beschikken over het "Casino" in zijn totaliteit. Kijk nu niet vreemd op, want einde vorige eeuw was dit de benaming voor de gehele eerste verdieping van het toenmalige stadhuis op het Wapenplein. Het bestond voornamelijk uit een pas opgeknapt "Balzaal", de "Witte Zaal", de Gemeenteraadszaal en de trouwzaal, benevens een paar kleinere lokalen. Een kookgelegenheid met

ovens werd aangebracht op de benedenverdieping en een trap om binnenin en ongezien verbinding te krijgen met de dinerende gasten. Precieus vaatwerk, alles in massief zilver en nog een erfenis uit de tijd van Leopold I, en allerlei kostbare opsmuk werd voor de gelegenheid aangebracht uit het Paleis in Brussel. "De Koning ontvangt" en het ging er "royaal" aan toe. In feite werd Oostende, toch al lange tijd een geliefde koninklijke residentie, nog eens extra opgesmukt. Gedurende de laatste 10 à 14 dagen voor het bezoek plaats vond, was er een voortdurend gependel tussen Brussel en Oostende, per spoor natuurlijk, met meubels, vaatwerk, garnituren, beplantingen, bloemen en nog een en ander. Niet enkel voor het banket in het "Casino", neen, ook het Koninklijk Chalet en het kleine paleis in de Langestraat kregen aanzienlijk meer confort.

Vergeet niet dat er honderd jaar geleden een heel andere levensstijl en mentaliteit op na gehouden werd en dat de kloof tussen de standen, tussen arm en rijk, diep en ingrijpend was. Zo kreeg de heer KNEIGHT, directeur der Koninklijke Serres en Tuinen in Laken, de opdracht om een speciale trein, enkel geladen met bloemen en zeldzame planten, in te lassen naar Oostende ten einde de voorziene ontvangst nog meer luister en aanzien te geven. De Koning zelf was de motor van het gehele gebeuren en deed de supervisie, soms tot in de kleinste details. Er werd aan extra logies gedacht voor de hoogwaardigheidsbekleders. Veertig kamers werden geboekt in het "Grand Hôtel de la Plage" op de Zeedijk (niet ver van het Kursaal) en een villa gehuurd voor de vier ministers van de regering, met name de heren BEERNAERT, DE CHIMAY, DU BRUYN en VANDENPEEREBOOM.

En nu een beknopt maar levendig verslag van dit bezoek in het weekend van 2 op 3 augustus 1890.

Wilhelm II, keizer van Duitsland, trad op vrijdag 1 augustus in Wilhelmshaven aan boord van het jacht "Hohenzollern". Even voorstellen : geen klein bootje maar een schip dat het bekijken waard was. Gebouwd op een werf in Kiel in 1876; lengte 85 m., breedte (zonder raderkasten) : 18 m., brutotonnemaat : ca. 1.250 ton, waterverplaatsing : 1750 m³, diepgang : 15,5 voet. Het bestond uit een tussendek, een dek, een commandobrug en achteraan een wandeldek ter hoogte van de brug. Insgelijks aan de achterzijde op het dek een dakvormige houten kap (een zg. "roef") met een salon, een eetzaal, een bibliotheek en een bureau, dit alles zeer luxueus. Vooraan hielden de officieren (8) en de bemanning (75) verblijf terwijl aan de achterzijde de privé-appartementen voor de Keizerlijke Familie geïnstalleerd waren. Het jacht bood ook accommodatie aan een privé-muziekkapel, 40 matrozen in aantal. U merkt, de Duitse keizer leefde op grote voet en dat werd ook van hem verwacht door zijn onderdanen en tijdgenoten, men vond het vanzelfsprekend en inherent aan de prestigieuze functie. Aan boord bevond zich eveneens prins Heinrich, broer van Wilhelm II. Onder begeleiding van een aantal oorlogsschepen werd koers gezet naar het eiland Wight aan de zuidkust van Engeland, beneden Portsmouth en Bournemouth. Daar hield koningin Victoria, hun grootmoeder, hofhouding in het kasteel "Osborne" en eigenlijk waren de broers op "familievisite". Waarom dan niet even halt houden in Oostende, de zomerverblijfplaats van hun oom koning Leopold II en even gedag zeggen ? Het kreeg de naam van familiebezoek en bij de machthebbers van die tijd was iedereen wel ergens verwant met elkaar, maar zo simpel lagen de werkelijke machtsverhoudingen natuurlijk niet.

Oostende, zaterdag 2 augustus 1890. Een topdag : de keizer van het machtige, uitgestrekte Duitse Rijk komt eraan ! Van in de vroegste heerste een buitengewone, weinig of nooit meegemaakte drukte en opwinding in de badstad. En de berichtgeving van dergelijke manifestatie was voor de lokale, nationale en internationale pers voorpaginanieuws. De belangrijkste dag- en weekbladen zonden hun reporters erop af. De namen van deze, sinds langs verdwenen kranten, zijn ons overgeleverd maar hier van weinig nut. Maar wanneer wij een staal van de steden van herkomst opsommen, zal dit bij de lezer van nu wel een blik van herkenning opwekken. Zij kwamen soms van heel verre, gerenommeerde steden (Berlijn, Frankfort, Keulen, Philadelphia, Londen, Parijs, Rijsel, Duinkerke) en nog talrijker vanuit het binnenland (Brussel, Antwerpen, Luik, Gent, Doornik, Verviers,

Oudenaarde, Brugge) en... Oostende ("La Feuille d'Ostende", "La Saison d'Ostende" en "L'Echo d'Ostende : de drie halfwekelijkse bladen waaruit de gegevens en feit voor dit artikel geput werden).

Nemen we even zo'n lokale krant ter hand, bijvoorbeeld "L'Echo d'Ostende".

"(...) Overal Belgische en Duitse vlaggen. Vooral de Koningstraat biedt een mooie aanblik. Alom feeststemming en zonneschijn, oef, want gisteravond nog regende het dat het goot ! (...)".

Laat ons een eindje meelopen met de reporter die al vroeg post gevat heeft aan het Station Oostende-Kaai (nog het oude gebouw, maar op dezelfde plaats waar ons huidige station staat). Kijk, is dat niet Koning Leopold II ? Waarachtig. De koning is persoonlijk en lang voor tijd een laatste inspectie komen houden. Een vorst in ongewone doen :

"(...) Zijne Majesteit komt te voet aan, zonder begeleiding van een vleugeladjutant of een ordonnansofficier. Na zich vergewist te hebben van de goede gang van zaken, drukte hij zijn tevredenheid uit en ging weer weg. Op de visserskaai houdt hij een kleine, open paardenkoets aan en laat zich naar het Paleis in de Langestraat rijden, terwijl de koetsier zeer aangedaan en perplex is door de eer die hem onverwacht te beurt valt (...)".

Ook deze koning doorbreekt bijwijlen de ijzeren voorschriften en de rigiditeit van het "protocol". Het verleent wat meer menselijkheid aan een man die in wezen een hard en in feite een ongelukkig mens was, en de vele amoureuze perikelen, echte of hem toegeschreven; konden dit niet verdoezelen of verhelpen.

Het zeestation en de typische onvertaalbare en onvervalste Oostendse plaatsnaam "de Débarcadère" werd de week vooraf duchtig schoongemaakt, grondig opgefrist en geverfd. Enkel het puik van 's lands dignitarissen mocht aanwezig zijn bij de ontvangst en deze elite werd voorafgegaan en geleid door enkele leden van de Koninklijke Familie : Leopold II, zijn broer Philippe (graaf van Vlaanderen) en zijn oudste neef, prins Boudewijn die het jaar daarop, in 1891, op heel jonge leeftijd zou overlijden.

Het was nu wachten op de hoge gast. 12.30 uur : het voorziene uur van aankomst maar "Hij" laat op zich wachten. Om 13.00 uur dreunt een eerste kanonschot (er zullen nog 100 salvo's, afgeschoten vanuit de duinen aan de overzijde van de haven, volgen), alle kerkklokken van de stad vallen in : het keizerlijke jacht loopt de haven van Oostende binnen... Uit een artikel van die tijd deze aanhaling :

"(...) Het spektakel is de moeite waard. De pas vernieuwde en nu bevlagde staketsels en de kaden zien zwart van het volk dat juicht en joelt. De "Hohenzollern" oogt wit en mooi, hier en daar verguld en voorzien van de keizerlijke adelaar. Wilhelm II prijkt, alleen en fiks in de houding, op de zgn. "kampagne" van het schip en beantwoordt op militaire wijze de ovaties van de menigte.

Het jacht beweegt zich moeiteloos en ongehinderd door haar diepgang naar de kade. Het ceremonieel neemt een aanvang. Beurtelings worden de nationale hymnen door militaire kapellen uitgevoerd en de troepen bewijzen de eer. Het aanlegmanoeuvre gebeurt moeilijk en neemt een twintigtal minuten in beslag. Een mooie jonge vrouw biedt de keizer een boeket rozen aan, versierd met de Belgische en Duitse nationale kleuren, in het salon van het station.

Het hoge gezelschap verlaat de "Débarcadère". Een eskadron lansiers opent met vaandel, gevolgd door een koets waar keizer en koning in plaatsnemen. In een tweede koets zitten de Graaf van

Vlaanderen, prins Boudewijn en prins Heinrich. Hof- en legerdignitarissen voegen zich in een aantal rijtuigen bij de optocht die afgesloten wordt door een eskadron van de cavalerie.

Het is een triomftocht ! Vanaf Het Zeestation, de Oude Mijn (de "Sierk"), de Visserskaai, de Dijk (=Albert I promenade), de Oosthelling van het Kursaal, de Leopoldlaan en rechtsaf door de Koningstraat naar het Koninklijk Chalet. Het Oostende van 1890 bruist, leeft, beweegt, juicht zich de ziel uit het lijf en ...kent één der hoogtepunten uit haar bestaan. Hier uit de vergetelheid opgediept, afgestoft en naar waarheid vertelt. Is het te verwonderen dat in de drie verslagen die uit de lokale pers tot ons gekomen zijn (en in de POB Stadsbibliotheek, naast zoveel andere "Oostendse" documentatie zorgzaam bewaard worden en ter consultatie beschikbaar zijn) te lezen staat "Le Roi est radieux" ? Of dat de Duitse kolonie toeristen, opgesteld ter hoogte van de Kursaalhelling, door het dolle heen is wanneer hun "Kaiser" voorbijrijdt ? En hier denkt men dan, onwillekeurig maar terecht, aan de verschrikkingen van 1914-1918, aan de arrogantie van machtswellust van een uit de bol geslagen Duitsland.

Aan het Chalet aangekomen, bewees een bataljon van het Derde Linieregiment met Oostende als vaste legerplaats, de eer aan de gast, met muziek en vaandels onder bevel van een zekere kolonel RAHIER. En andermaal nam de Keizer de inspectie van de manschappen waar, zoals de militaire geplogenheden het willen, in het bijzijn van Koning Leopold II die reeds 25 jaar lang zijn sporen verdiend had. Zodra binnengetreden in het Chalet, verkleedden de prinsen en hun gezelschap zich in burgerkostuum. Een lunch werd opgediend : aan de ene dis waren vijf leden van Keizerlijke en Koninklijke bloede aangezeten (voor het eerst een gesprek onder "tien ogen"); terwijl hun gevolg, dertig personen in aantal, aan een andere tafel maar terzelfder tijd aanzat.

Vervolgens was op het "werkschema" van de Keizer voorzien dat 's middags vanaf 16.00 uur een groot concert, speciaal met Duitse muziek (een verzoek van de Keizer zelf), in het Kursaal zou aangeboden en bijgewoond worden. Uitvoerders waren enerzijds het als uitstekend gekende "Muziek der Gidsen", anderzijds het koor "Les Artisans Réunis", uit Brussel. De zaal was overvol en pas één uur later, rond 17.00 uur, arriveerden de Keizer, de Koning, de prinsen e.a. via de dijk in het Kursaal. Een reporter stipte aan dat hij, sinds de opening van dit tweede Kursaalgebouw in 1878, nog niet eerder een dergelijke massale volkstoeloop meegemaakt had.

Om 19.00 uur wachtte het hoge gezelschap het derde luik van het programma : een groot banket, aangeboden door de Koning, in de zalen van het zgn. "Casino" (de eerste verdieping van het Stadhuis).

De tafels waren slechts voor tachtig genodigden gedekt en de gastheer was Koning Leopold II in eigen persoon. Wie toen uitgenodigd was, heeft beslist voor de rest van zijn leven deze erkenning en bevestiging in zijn gevoel van eigenwaarde voelen natrillen. Vanaf 18.30 uur arriveerden de gasten en dit zeer selecte gezelschap verzamelde zich, in afwachting dat zij één voor één voorgesteld zouden worden door de Koning aan de Keizer, in de "Witte Zaal" (gelegen vóór de Feestzaal). Vermelden wij enkel onder de genodigden de notabelen van het stadsmagistraat : de heren MONTANGIE, burgemeester, en de schepenen Alfons PIETERS en LIEBAERT (elk om beurt is later burgemeester geworden !) alsook de leden van de gemeenteraad.

De vijf koninklijke kopstukken hadden zich inmiddels omgekleed (opnieuw een voor de gelegenheid passend militair uniform) en waren met moeite uit het Kursaal weggeraakt (Oostende, zijn inwoners en toeristen weten een warm onthaal te bereiden). Even na 19.00 uur worden de Keizerlijke en Koninklijke prominenten alsook hun gevolg afgezet aan het Grote Portaal van het Stadhuis. Weer is een enorme volksmenigte samen gedruimd, ditmaal op het Wapenplein en voor de vensters van de aanpalende gebouwen : alom hoerageroep, ovatie op ovatie begeleid de koetsen op hun weg naar het Stadhuis en het Casino. Graaf d'OULTREMONT, grootmaarschalk van het Hof, neemt de honneurs waar aan de voet van de Grote Trap en begeleidt de gasten in hun opgang

naar de eerste verdieping. "De Koning ontvangt" en geen geld, geen moeite, geen luxe ook, werd ontzien noch nagelaten om het prestige en de morele invloed van de Belgische Vorst kracht en effect bij te zetten bij de neef van over de Rijn. Woorden kunnen geen verslag, geen sfeerbeeld schetsen van wat toen aan het gebeuren was. Trouwens, één der meest bedreven biografen van Leopold II stipt ergens aan : "Sous sens da la grandeur a frappé tous les historiens" (G.-H. DUMONT, Leopold II, Paris 1990, p. 208).

Misschien toch nog even het menu opsommen ?

Potages

Consommé à la Royale
Orge à l'Allemande

Hors d'oeuvre

Relevés
Saumon sauce mousseline
Filet de boeuf à la Provençale

Entrées

Turban de filets de Reine à l'impériale
Ris de veau à la Montpensier
Aspic de pain de grives des Alpes

Sorbets à l'ananas

Entremets de légumes

Haricots verts à l'Anglaise
Petits pois

Roti

Poulardes, cresson
Paté de foie gras à la gelée

Entremets de douceur

Pêche à la Condé
Sicilienne à la glace aux framboises

Glaces

Milanaise, Chocolat
Fruits, Dessert
Compote

Het ging er strikt protocolair aan toe en men zat aan volgens stand en rang die men op dat ogenblik in de maatschappij innam. Het verslag waar wij gebruik van maken, vermeldt wel uitdrukkelijk dat er geen "toasts" (heildronken) uitgebracht werden. Dit gebruikt, nochtans courant bij staatsdiners (vroeger en ook heden nog), kwam nooit voor onder het bewind van Leopold II, maar wellicht had men nu de gelegenheid kunnen te baat nemen, aldus de reporter.

Wat mij wel verbaast, is het feit dat de "Hohenzollern" in de loop van de middag bezocht mocht worden door het publiek. Velen konden vertellen aan de maats of aan het vriendinnetje dat men aan boord van het jacht van de "Kaiser" geweest was : een buitenkans voor de vluggerds en de slimmerds !

Het vierde en laatste deel van het middag- en avondprogramma omvatte het bijwonen van een "lichtstoet", nog een verschijnsel dat bij onze voorouders zeer in trek was. Het was een heruitgave; ditmaal in Oostende en op uitdrukkelijk verzoek van koning Leopold zelf, van de optocht in Brussel n.a.v. het vijftiendste jubileum van de troonsbestijging op 21 juli 1865. Het kende daar een enorm succes bij de toeschouwers en de gezagdragers onder wie de Koning. De formule van dit défilé met fakkellicht en fanfarekorpsen werd uitgedacht en toegepast door een zekere heer POOTS, "lieutenant de place" in Brussel. Speciaal voor de gelegenheid waren ca. 2.000 mensen per trein overgebracht uit de hoofdstad om die avond te defileren zowel voor de Koning als voor de Keizer. Omstreeks 20.00 uur begonnen de diverse muziekkorpsen en manschappen zich te groeperen op het Wapenplein. Een half uur later worden de toortsen met magnesium en de lantarens aangestoken. Rond 21.00 uur werden de grote vensters die toegang verlenen op het balkon van het "Casino" opengezet en hunne Majesteiten werden zichtbaar voor de volksmassa. Ter ere van de gast werd het Duitse volkslied gezamenlijk door de deelnemende muziekkorpsen aangeheven en uitgevoerd. Daarop trok de lichtstoet vanaf het Wapenplein richting Louisastraat, Van Iseghemlaan, Vlaanderenstraat om op de "Markt" breeduit te defileren voor de Vorsten en de mensen, om dan verderop te belanden op de Dijk. Een grandioos zicht, te meer daar, waarschijnlijk bij wijze van officieuze inhuldiging, op het westerstaketsel een vuurwerk het gebeuren nog meer licht en kleur gaf! rond 22.30 uur werd de stoet ontbonden en de militairen vervoegden de kazerne. De stad zelf en haar bevolking bleef tot laat in de nacht geanimeerd, en nog tal van vreemdelingen waren, dikwijls tevergeefs, op zoek naar enige logies. Een zeer zelden beleefde toestand en een topweekend voor een badstad die toen reeds (1890) volop in Europa naam en faam genoot!

's Anderendaags, op zondagmorgen 3 augustus, begaf de keizer zich rond 09.00 uur naar zijn jacht om, bij afwezigheid van een aalmoezenier, zelf een protestantse zondagsofficie bij te wonen en voor te gaan. Er was nog weinig volk op de been in het centrum en aan de "Débarcadère". Na afloop onderhield Willem II zich met een ambtenaar van de Rijkskanselarij over allerlei staatszaken. Na in het salon van het schip wat gekeuvelde te hebben met Belgische en Duitse officieren, keerde de Keizer, onder inderhaast toegelopen grote publieke belangstelling, na 11.00 uur terug naar het Chalet. Om 13.00 uur werd een copieus middagmaal voorgeschoteld door de gastheer koning Leopold II.

Het afscheid was bepaald op 15.00 uur. Een kwartier vroeger verlieten de hofwagens het Koninklijk Chalet de eer werd door een afdeling van de troepen bewezen en hetzelfde ceremonieel werd in acht genomen als de dag tevoren. Ook nu reden de koetsen onder veel bijvalsbetuigingen, langs de dijk naar het Zeestation waar het jacht vertrekklare lag. Omstreeks 15.00 uur geeft de Keizer zelf het order voor de afreis, de boot maakt zich los van de kade, klokkengeluid en 101 kanonschoten brengen een eresaluut. Op commando roept de bemanning luidkeels en driemaal "Hoch" als een ultieme eerbetuiging aan onze Koning. Volk, veel volk is samengestroomd langs de kaden, op het staketsel, op de dijk. Eens buitengaats zet de "Hohenzollern" de loods af en kiest koers richting noordoost, waar ongeveer acht mijlen buiten de kust het Duitse eskader de Keizer opwacht, en gezamenlijk stomen de schepen op naar het eiland Wight en de Solent, naar koningin Victoria en haar verblijf "Osborne".

Men had er nauwgezet over gewaakt dat het bezoek van de keizer aan een klein land een neutraal, geen politiek karakter kende. Officieel was het een beleefdheidsbezoek aan familie, zonder meer. In oktober 1890 bracht koning Leopold II een tegenbezoek aan Duitsland, meer bepaald aan Potsdam, (niet veraf van Berlijn) maar dat valt buiten ons bestek.

Het "feesten" was niet afgelopen. De bevolking van Oostende wenste haar beschermer en weldoener naar behoren te eren ter gelegenheid van zijn vijftiendjarig ambtsjubileum. Er was al eerder, op 21 juli, een "lichtstoet" door de straten van Oostende getrokken maar algemeen werd betreurd dat de Koning op die datum, begrijpelijkerwijze, niet kon aanwezig zijn. Daarom werd ook

aan een heruitgave gedacht en ze greep plaats op maandagavond 4 augustus om 21.00 uur, ditmaal wel in aanwezigheid van de Koning en de Koningin.

Voorafgegaan door de muziekkapel van de plaatselijke "Burgerwacht" waren in de optocht ruim veertig Oostendse maatschappijen vertegenwoordigd. Om het geheel nog meer op te luisteren, waren artilleriesalvo's voorzien op het strand, voor het Koninklijk Chalet wanneer de stoet voorbijtrekt. Het Stadsbestuur maande alle inwoners aan hun huizen en de straten te bevlagen, vooral daar waar de optocht voorbij kwam. Vertrekpunt : de inrichting van de baden, de Wenenstraat (= Kemmelbergstraat), Koningstraat, het Koninklijk Chalet (stopplaats en spelen van de "Brabanconne"), Zeedijk, Vlaanderenstraat, Kapellestraat, Vanderzweepplaats, Fortuinstraat, Vrijhavenstraat, Oesterbankstraat, opnieuw Vanderzweepplaats (= Ernest Feysplein), Keizerslaan (Vindictivelaan), Sint Jorisstraat (= Dekenijstraat), Sint-Jozefplein (= verdwenen sedert de bouw van de nieuwe Sint-Petrus en Pauluskerk), Kaaistraat, Groentenmarkt (aan de oostzijde), Kapucijnenstraat, Langestraat, Louisastraat en Wapenplein waar de stoet ontbonden werd.

Weerom gaan wij te rade bij de lokale krant, ditmaal "La Saison d'Ostende". Het verslag biedt een goede weergave hoe onze voorouders er prijs op stelden om "hun" Koning waardig onder de ogen te komen en een passende hulde te brengen.

Zeker, de optocht op zaterdagavond, in "Brusselse" stijl, was mooi en geslaagd te noemen. Maar de eigen stoet, "op z'n Oostends" was qua mensen minder in aantal maar even merkwaardig en gemeend. De koning was nu wel in Oostende en "Hij" genoot zichtbaar. Leopold II had plaats genomen onderaan de grote trap van het Chalet waar hij het défilé aan zich liet voorbijgaan. Gezien verderop, van op het terras van het Kursaal, was het zicht werkelijk feeëriek te noemen, aldus de reporter van "La Saison d'Ostende".

Een overvloed van lichten en lichtstralen, plots uitkomend op de Zeedijk : een charmant effect van wel "duizend" lichtjes. Men speelde voor eigen volk en het was een dankbaar publiek dat het applaus niet spaarde. Zo oogstten de repliek van een zeer grote vis en het flinke voorkomen van de "scheepsjongensschool" heel wat bijval. Op het einde van de fel toegejuichte optocht trok een allegorische transparant algemene aandacht met als motief : De stad Oostende die het borstbeeld van Leopold II kroont voorzien van een onderschrift : "Aan zijn welbeminde soeverein, het dankbare Oostende". Dit werd beaamd door kreten als "Leve de Koning", hoerageroep en handengeklap.

Leopold II toonde duidelijk merkbaar zijn interesse voor het hele gebeuren. Meermalen deed hij navraag wie en wat de maatschappijen waren en inhielden. Hij uitte zijn genoegen en ongeveinsde belangstelling verscheidene malen aan de heren leden van het College van Burgemeester en Schepenen, i.c. de heren MONTANGIE, PEETERS en LIEBAERT. De apotheose was natuurlijk de allegorische hulde die daareven ter sprake kwam. De koning liet de heer Léon THOMAS, gemeenteraadslid en tevens "hoofdman" (= voorzitter) van de oudste in jaren bestaande maatschappij, de schuttersgilde "Sint Sebastiaan", bij zich roepen en drukte zijn gevoelens van erkentelijkheid uit t.o.v. deze volkshulde. Zeer gevoelig voor deze blijken van medeleven en waardering voor zijn persoon en de Koninklijke Familie, verzekerde Leopold II dat :

"(...) Hij alles zal doen wat mogelijk is ten bate van Oostende, zijn geliefde verblijfplaats. Ik ben één der getrouwen van Oostende, bij elk seizoen dat aanvangt, kom ik met de eerste verlofgangers aan en ik blijf in Oostende als één van de laatste van al. En telkens weer kom ik graag terug naar Oostende !".

OPROEP AAN DE HISTORISCH GEÏNTERESSEERDE JONGEREN : WIE KOMT ER ONS VERVOEGEN ?

Momenteel zijn wij bezig met de stichting van een vereniging voor jongeren die geïnteresseerd zijn in geschiedenis, vooral van Oostende.

Samen met een aantal jongeren van 14 jaar tot ca. 23 jaar willen wij op attractieve wijze de Stad aan Zee en haar geschiedenis bestuderen en er creatief mee omspringen. Daarnaast plannen wij ook bezoeken aan en uitstappen naar musea, speciale tentoonstellingen en andere culturele activiteiten in en buiten Oostende.

De jongerenvereniging wordt gesticht binnen de "De Plate", maar zal autonoom opereren en kan rekenen op de steun van het Stadsarchief van Oostende.

Alle jongeren die actief willen meewerken aan een dergelijke vereniging, die bepaalde ideeën hebben voor bepaalde activiteiten of er gewoon meer willen over weten, kunnen vrijblijvend contact opnemen met :

Frederic LOGGHE, Onafhankelijkheidstraat 52, 8400 Oostende

Tel en fax : 059/80369.42

Claudia VERMAUT, archivaris, Stadhuis, Vindictivelaan 1, 8400 Oostende

Tel. 059/80.55.00 – fax 059/80.65.47

VERBETERING

De hoofdredacteur, Uw dienaar, heeft in het artikel "Overnachten in Oostende : 1851-1860 van Y. VAN HYFTE (Tijdschrift De Plate nr. 4, april 1999, blz. 91) vergeten twee bronvermeldingen aan het artikel toe te voegen.

Gelieve dus de volgende verwijzingen toe te voegen.

(1) Nogal zeldzaam. Aanwezig in de Koninklijke Bibliotheek Albert I. Melding van dhr. Jean Marie BEKAERT.

(2) Zie : O. VILAIN : "Een overzicht van de 19de eeuwse Oostendse porseleinkaarten "Ostendiana IV, 1982, p. 147 e.v.

Zie : G. DE VENT : "Zee en Duinen. Kusttoerisme in de 19 eeuw" 1991 deel Oostende.

Jean Pierre FALISE

FOTOKOPIEHUIS DESNERCK DANIËL

*Torhoutsesteenweg 196
8400 OOSTENDE*

Tel & fax : 059/50.31.46

Tel & fax : 059/51.76.52

OPENINGSUREN

Maandag	Gesloten
Dinsdag	
Woensdag	08u30-12u00 & 14u00-19u00
Donderdag	
Vrijdag	
Zaterdag	09u00-12u00 & 14u00-19u00
Zon-en Feestdagen	Gesloten

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

KLEURENKOPIEËN

OPENINGDATA HEEMMUSEUM IN 1999

- elke zaterdag
- van 13 mei t/m 16 mei
- van 12 juni t/m 12 september (gesloten elke dinsdag)
- van 30 oktober t/m 07 november (gesloten 01 en 02 november)
- van 26 december t/m 02 januari 2000 (gesloten 28 december en 01 januari 2000)

telkens van 10u tot 12u en van
14 u tot 17u

BON **COCK**
CAMERA
SERVICE

Jozef II straat 44
Hoek Christinastraat
8400 Oostende

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het uitvaartkontra^kt
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53

Nieuw! Grondig! Raak!

JEAN-MARIE PYLYSER

**KUSTVOLK
IN DE
VUURLIJN**

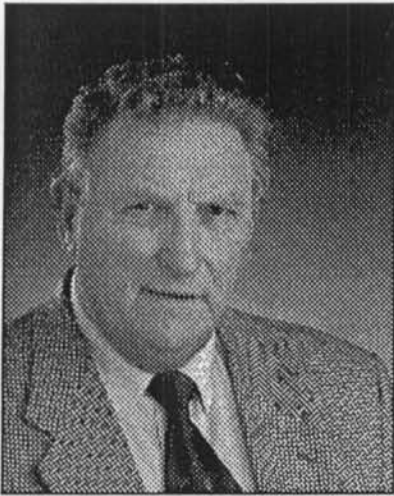
Deel 2

HET
SPERGEBIED

1940

-

1942

In dit tweede deel van de reeks "Kustvolk in de Vuurlijn" zet Jean-Marie Pylyser zijn journalistiek speurwerk in de Tweede Wereldoorlog voort. Ditmaal focust hij op de belevenissen van het West-Vlaamse kustvolk onder de bezetting alsook in Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Spanje, op vele zeeën en aan diverse fronten.

Opnieuw staat 'de mens in de oorlog' centraal: het oorlogsgebeuren is de historische achtergrond, waartegen zoveel menselijke drama's zich afspelen.

Aan "Het Spergebied", het tweede deel van de reeks KUSTVOLK IN DE VUURLIJN, gingen tien jaar opzoekingen vooraf. De auteur raadpleegde nagenoeg alle bestaande literatuur terzake; hij peilde vooral naar het hoe en het waarom van heel wat gebeurtenissen, in tal van archieven, dagboeken en authentieke documenten. Zijn voornaamste informatiebronnen waren echter de ca. tweeduizend kustbewoners, die hem hun eigen belevenissen en ervaringen vertelden. Hun vaak letterlijk opgetekende getuigenissen zijn in hun eenvoud en soberheid als 'uit het leven gegrepen'.

"KUSTVOLK IN DE VUURLIJN", Deel 2 Het Spergebied, is geen verhaal over wapengekletter. Midden het oorlogsgeweld ging het leven van de kustbevolking verder: met zijn ontberingen, zijn evacuaties, zijn bommen en granaten, zijn terreur, zijn angst en leed. Dit aspect van de oorlog, van alle oorlogen, wordt al te vaak vergeten en verzwegen. Het was hoog tijd, nu het nog kon, de kustbewoners die het allemaal 'aan den lijve' hebben ondervonden, hierover aan het woord te laten. Er hoeft niets opgeschreefd te worden, er hoeft niets afgezwakt. De feiten, de waarheid spreken voor zich. Toch is "Het Het Spergebied" ook geen verhaal van louter 'bloed en tranen'. De zelfzorg, zeg maar de plantrekkerij, evenals de volkse humor gelden in alle omstandigheden en lopen als 'rode draden' doorheen het web van ellende. Onverschrokken, als een visser in de storm, overleefde menig kustbewoner aldus de ergste verschrikkingen.

(ft. 23 X 29 cm - 240 blz. - ca 200 foto's en documenten)

Teken meteen in en geniet van de 10% speciale korting voor alle leden van "De Plate"

Naam en voornaam:Lid van "de Plate"
Adres:Tel.

* bestelt paperback(s) à 1450 F - 10% = 1305 F / ... gebonden ex. van "KUSTVOLK IN DE VUURLIJN" Deel 2 Het Spergebied à 1950 F - 10% = 1755 F

Reeds eerder verschenen, van dezelfde auteur:

* bestelt paperback(s) à 1250 F - 10% = 1125 F / ... gebonden ex. van "KUSTVOLK IN DE VUURLIJN" Deel 1 De Vluchtschans à 1950 F - 10% = 1755 F

* bestelt ex. "Executie zonder Vonnis" (zaak Laplasse) à 980 F - 10% = 882 F

* bestelt ex. "Arrest na Executie" (zaak Laplasse) à 980 F - 10% = 882 F

Gelieve deze intekening onder gefrankeerde omslag op te sturen naar J.M.P.-Trends bvba, Vaartdijk Zuid 5, 8432 Middelkerke, en het overeenkomstig bedrag te storten op bankrekening 380-0040616-44, zelfde adres.

Franco levering aan huis. Voor meer inlichtingen: tel. en fax 059/ 278604